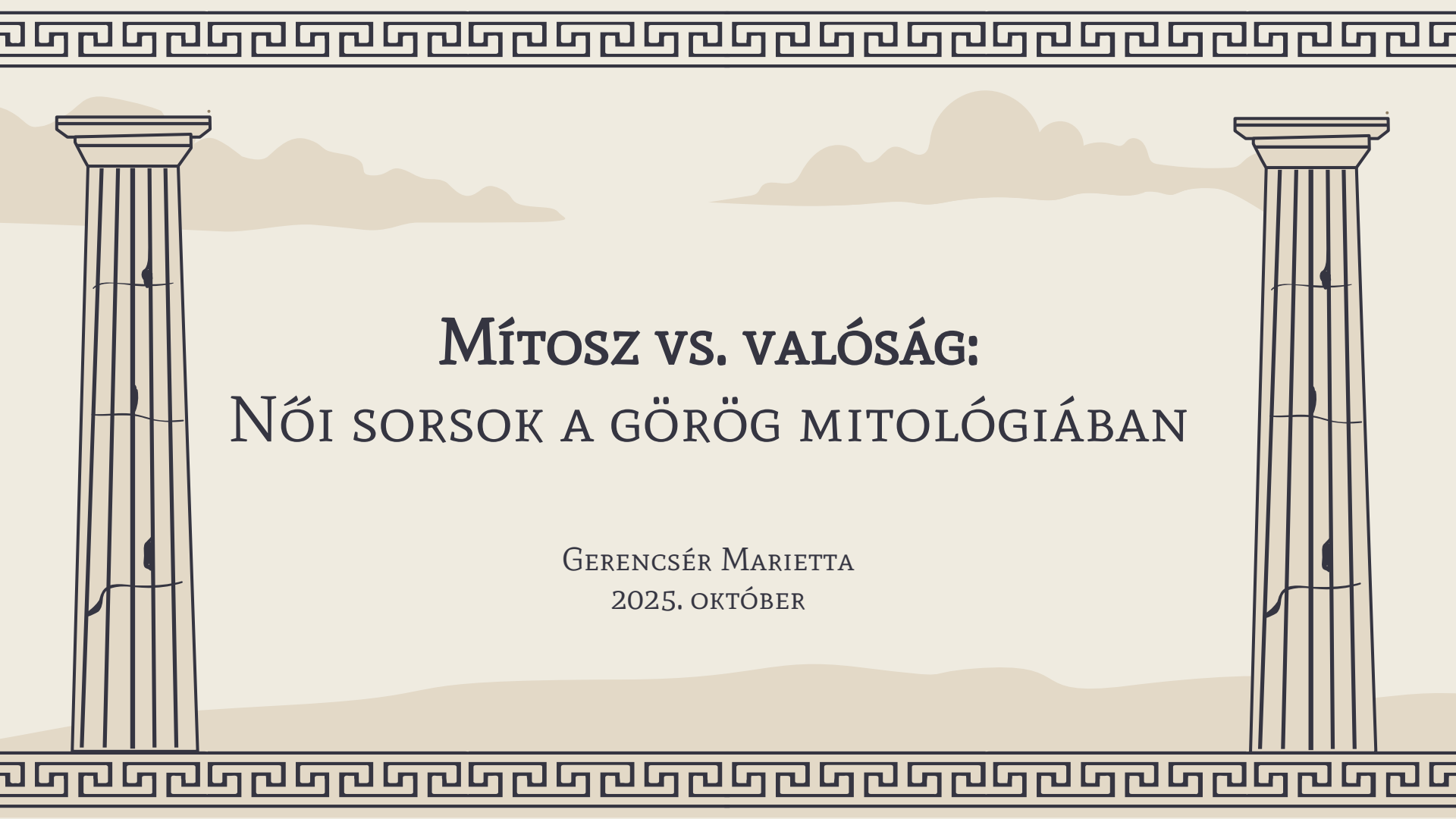
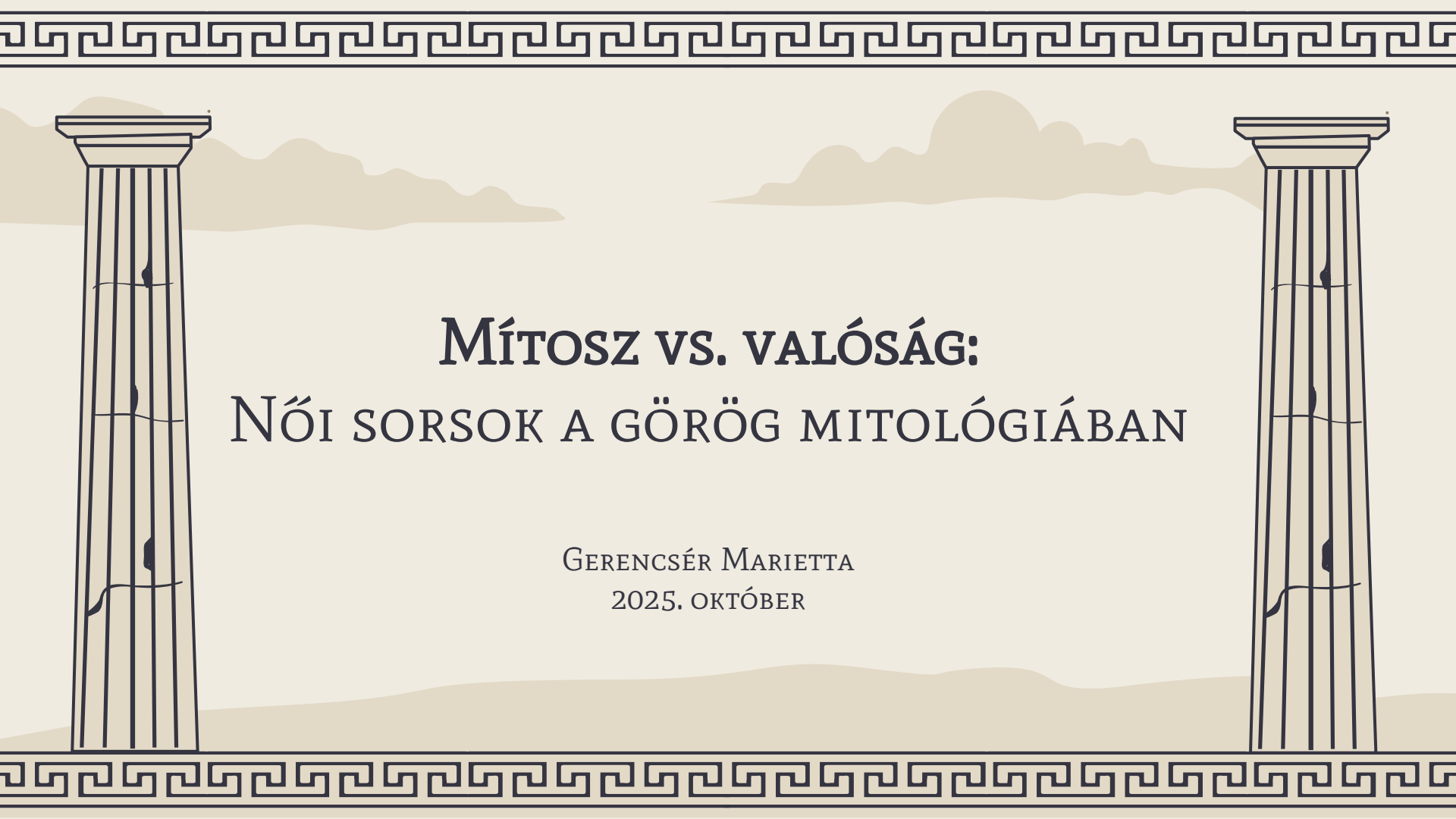

MÍTOSZ VS. VALÓSÁG: NŐI SORSOK A GÖRÖG MITOLÓGIÁBAN

GERENCSÉR MARIETTA
2025. OKTÓBER

A NŐK EREJE: HÉRA, ATHÉNÉ ÉS KÖVETŐIK

- Giulia Sissa, Marcell Detienne
- **Vizsgálat középpontjában** – görög mitológiai nőalakjainak hatalma és jelentősége
- Héra, Athéné, Praxithea, Aglauros
- Hogyan alakították a városalapítás, az államiság és a vallási identitás mitikus történeteit?

Sztélé, amely Szamosz Athén iránti hűségét örökíti meg, miután utóbbi vereséget szenvedett a spártaiktól Aigosz Potamosznál (405). A két várost a domborművön Héra és Athéné, kezét rázó istennők jelképezik. (Akropolisz Múzeum, Athén)

POSZEIDÓN ÉS HÉRA KONFLIKTUSA ARGOSZBAN

- **Poszeidón** szeretne városokat uralni, de mindig alulmarad
- Vetélytársa **Héra**, az argosziak az ő pártját fogják
- Danaidák:

Amymoné: kapcsolatba kerül Poszeidónnal

Hüpermnésztra: megtagadja apja parancsát

Argosz királyi hatalma eredetileg női uralom. **A nők és istennők aktív, döntő szereplők.** A női döntés és hűség is képes **politikai és vallási rendet** létrehozni.

Poszeidón Amymonéhez közeledik, akinek kilétét a vizeskorsó szimbolizálja. A fenti Ámor a jelenet erotikus indítékát jelképezi.

(római kori mozaik, Dionüszosz háza, Paphos)

ATHÉNÉ, A FÉRFIAK OLDALÁRA ÁLLÓ ISTENNŐ

- Athéné vs. Poszeidón konfliktusa
- **Kezdetben:** nőknek is politikai jogaik vannak
- Nők szavazata dönt a népgyűlésen a város védőistenéről (+1)
- **DE! Athéné paradox alak** – istennő, de „anyátlan szűz”, Zeusz fejéből pattant ki
- Következmény: nők többé nem szavazhatnak, gyermekek nem viselhetik anyjuk nevét
- Athéné a **patriarchális rend védelmezője** lesz a történetben

PRAXITHEA – AZ ATHÉNI KIRÁLYNÉ

- **Euripidész: Erekhtheusz** tragédiája
- Kr.e. 430 – 420 körül Athéné és Poszeidón között újra kiújul a harc Attikáért
- Poszeidón fia: Eumolposz → athéniaiak ellen vezeti csapatait
- **Athén királya: Erekhtheusz → jóslatot kap:** csak akkor győzhet ha feláldozza lányát
- A királyné, Praxithea tiltakozás nélkül felajánlja gyermekét Athén megmentéséért
- Praxidikai = az igazságszolgáltatás végrehajtói
- **Praxithea Athéné főpapnője lesz**
„Te leszel az, aki újjáépíted a város alapjait.”
- **Közösségért hozott önkéntes áldozat**
- a föld és Athén egyesítője (*Chtonía* „a föld lánya”)

AGLAUROSZ – A NŐI HŐSIESSÉG ARCHETÍPUSÁNAK MÁSIK PÉLDÁJA

- Athéné kérésére feláldozza magát a város megmentéséért; leugrik az Akropolisz faláról
- **Női önkéntes áldozat = Athén város fennmaradásának az ára**
- Megalapozza a **polisz katonai közösségét, legitimálja a férfiak harcát** – **Árésszal** mitikus párt alkotnak
- Az **ephéboszok** az Aglauros szentélyben tesznek esküt
- **Beavatási szertartás körmenete**: athéni identitás térképe rajzolódik ki

Prütaneion (Hesztia): polisz egysége

Aglauros szentélye: anyaország védelme, megkapják fegyvereiket; peripoloi

„Szentélyek körútja”: bejárták Athén városát, vidéki Attikát, sőt a határszentélyeket is

áldozatokat mutatnak be: Athéné; Kourotróphosz; Pandroszosz

→ Női istenek a fiatal férfiak polgárrá válásának spirituális őrzői: átadják nekik a **város isteni rendjét**

TANULMÁNY KÖVETKEZTETÉSEI

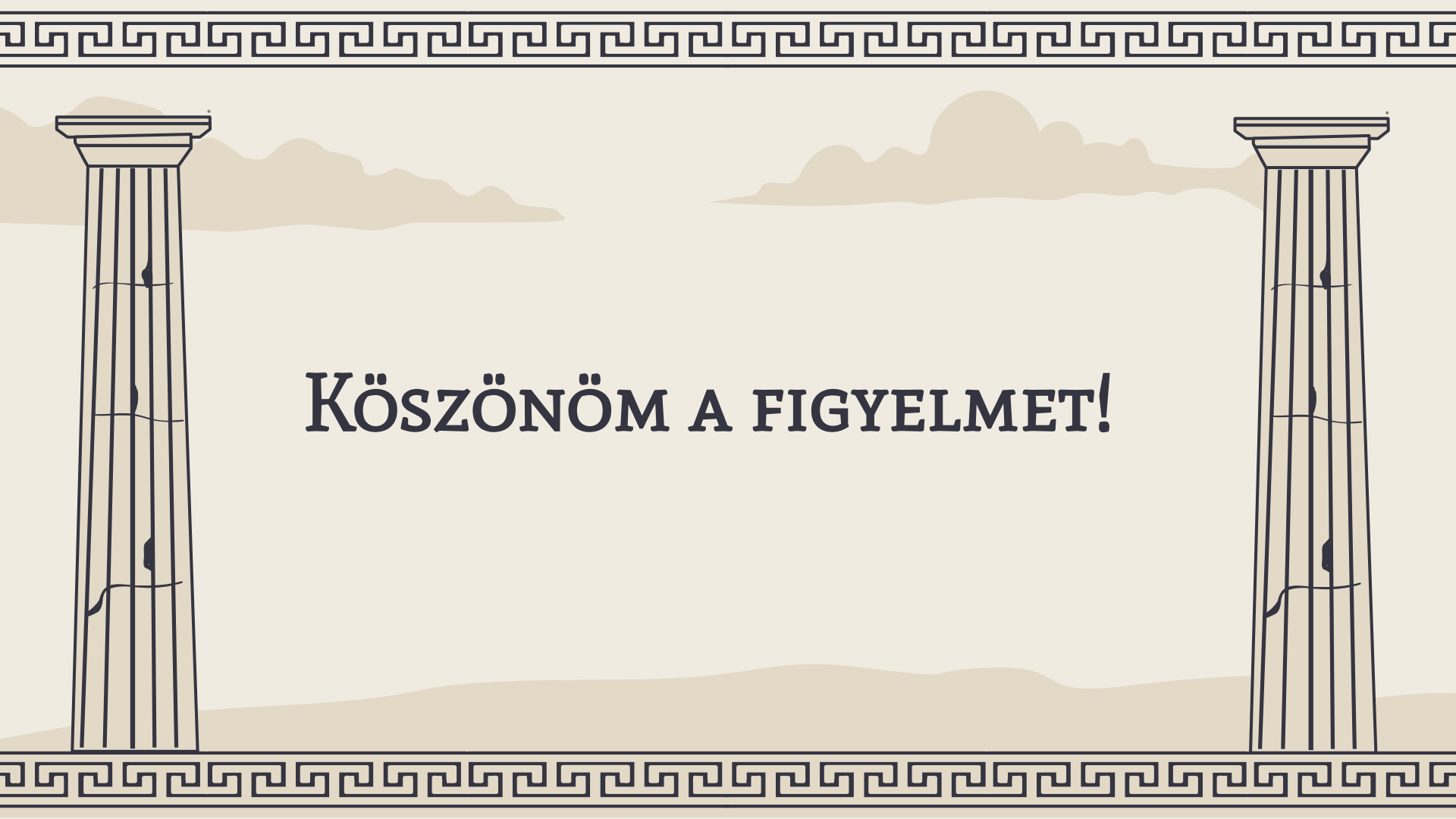
A görög **mitológia nőalakjai nem mellékszereplők, hanem a város, a közösség és az isteni rend alapító erői**. A női princípium az isteni és politikai szféra része, amely – a mítoszok logikája szerint – a város fennmaradásának feltétele.

- Argoszbán Poszeidónt a női rend győzi le
- nők Athénéra szavaznak a város védőistenségének választásánál
- Praxithea áldozata – város iránti hűség aktusa
- Aglaurosز önfeláldozása megteremti város erkölcsi és katonai egységét

Ha a női istenségek és hősnők a város és a közösség alapító erőiként jelennek meg, miért maradnak a **nők a történeti valóságban a társadalom peremén?**

The image features a light beige background with stylized, wavy clouds in the upper half and rolling hills in the lower half. Two tall, fluted classical columns with papyrus capitals stand on the left and right sides. The entire composition is framed by a dark purple Greek key (meander) border at the top and bottom.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Edith Hall (1997): The sociology of Athenian tragedy. In The Cambridge companion to Greek Tragedy. Cambridge University Press. Pp. 93- 127.
 - Giulia Sissa & Marcel Detienne (1989): The Power of Women: Hera, Athena and Their Followers. In The Daily Life of the Greek Gods. Stanford University Press. Pp. 208 – 230.
 - Paul Cartledge (1997) Deep plays: theatre as a process in Greek civic life. In The Cambridge companion to Greek Tragedy. Cambridge University Press. Pp. 3-36.
 - W.K.C. Guthrie (1950): The Greek and Their Gods. Beacon Press, Boston. Pp. 66-73; 106-110.
-